

FÆLLES

Clara Frijs

- På enkelte, tidlige lokaliteter blev der startet på plukning af lidt Clara Frijs i slutningen af sidste uge (uge 32).
- Vær obs på modning og tidligt frugtfald i Clara Frijs.
- Hvis der er få kerner i frugterne (dårlig bestøvning/befrugtning), kan det betyde, at frugterne sidder lidt mere løst frem mod høst.
- Er der brugt høje doseringer af Cerone (til udtynding i konventionel), eller der er kørt flere gange og/eller er der behandlet på et sent tidspunkt, bør man holde ekstra godt øje med frugtens modningsudvikling, så man undgår at blive overrasket, hvis frugten modner nogle dage tidligere end forventet.
- En pegepind for værdier i Clara Frijs: Når fastheden nærmer sig 6, skal man have plukkere klar. Husk at bruge den smalle dorn til fasthedsmålinger i pærer. Forudsat at fastheden fortsat kan holdes på over 6, bør man vente på et sukkerindhold på mindst 11, men 12 er endnu bedre. Hvis der er for stor frugtmængde i forhold til bladmassen, kan det være svært at opnå et godt sukkerindhold, da frugten skal plukkes før fastheden bliver for lav.
- Plukketidspunkt:
 - For tidligt: For tidligt plukket frugt taber mere vand end frugt, som er plukket på det optimale tidspunkt.
 - For tidligt: Brækker stilken, når der plukkes, er det fordi der skal bruges kræfter for at få frugten af træerne og det er tegn på at frugten plukkes for tidligt.
 - For tidligt: Udover kvaliteten, vil for tidlig høst, kunne gå ud over frugtstørrelsen og dermed udbytte og afregning.
- Frugt med skader f.eks. fra insektgnav frigiver store mængder ethylen. Ethylen er et stress- og ældningshormon og vil have negativ påvirkning på frugt, som ikke er skadet. Tag derfor ikke skadet frugt med i kasserne!
- Pærer med "sten" på grund af tægestik er ikke så iøjnefaldende som andre skader, så hold ekstra godt øje med dette i de områder/parceller, hvor dette er et problem.

INDHOLD:

FÆLLES	1
Clara Frijs	1
KONVENTIONEL	2
Cerone - vær obs på plukketidspunktet	2
Pomoxon Extra i Clara Frijs	2
Pomoxon Extra i æbler	2
SmartFresh	2
Råd og lagersygdomme	2
Lagersprøjtning	3
Pesticid-rester	4
Rustmider	4
Æblevikler	4
Bladgødning calcium	5
Bladgødning fosfor og zink	5
Kvælstof og Kalium	5
Nye sorter	5

<< Hvis stilken brækker, når der plukkes, er det fordi der skal bruges kræfter for at få frugten af træerne og det er tegn på at frugten plukkes for tidligt.

Frugt med skader frigiver store mængder ethylen, der er et stress- og ældningshormon og vil have negativ påvirkning på frugt, som ikke er skadet. Tag derfor ikke skadet frugt med i kasserne >>

KONVENTIONEL

Cerone - vær obs på plukketidspunktet

Er der brugt høje doseringer af Cerone, kørt flere gange og/eller er der behandlet på et sent tidspunkt, bør man holde ekstra godt øje med frugtens modningsudvikling, så man undgår at blive overrasket, hvis frugten modner nogle dage tidligere end forventet.

Pomoxon Extra i Clara Frijs

- En strategi kan være at behandle kun den del af arealet, som man ved man kommer til at plukke til sidst.
- Dosering: 0,35 l/ha Pomoxon Extra.
- Der er 7 dages behandlingsfrist på Pomoxon Extra.

Pomoxon Extra i æbler

- 2-3 uger før forventet høst kan sorter med tendens til frugtfald f.eks. Gråsten, Aroma, Pigeon behandles med Pomoxon Extra for at mindske frugtfaldet. Enkelte avlere bruger også Pomoxon Extra i Cox La Vera for at forebygge frugtfald.
- Behandling kan ske frem til udviklingen af løsningsvæv er påbegyndt. Dette sker typisk omkring to uger før forventet høst.
Behandlingsfristen på Pomoxon Extra til forebyggelse af tidligt frugtfald er 7 dage.
- Dosering: 0,5-0,75 l/ha Pomoxon Extra. Sørg for god dækning og forhold som giver langsom optørring.

SmartFresh

- Godkendt til æbler og pærer.
- Behandling med SmartFresh-behandlinger udføres af Jan Jager, som for bestilling kan kontaktes på telefon: 21 67 21 97.

Råd og lagersygdomme

- Gloeosporium inficerer frugten i løbet af sommeren og frem til høst for så at bryde ud under lagringen.
- Lagerskurv skyldes skurvinfektioner på frugten den sidste måneds tid op til høst.
- Gråskimmel (Botrytis) kan inficere under blomstringen og slå ud som råd under lagringen. Gråskimmel kan også inficere i sår, som opstår lige før eller under plukningen og bryde hurtigt ud under lagringen.
- Tendensen til angreb/udbrud af sygdomme under lagringen afhænger af sorten og af hvor længe sorten skal lagres: Jo længere lagringstid, jo større er risikoen for udbrud af lagersygdomme.
- Udover vejr, sort og forventet lagringstid bør tidligere erfaringer også indgå i vurderingen af behovet for lagersprøjtning. Der er forskel fra plantage til plantage.
- Sørg også for at frugten plukkes skånsomt, at kasserne er rene og at frugten kommer hurtigt på køl. Lagerforholdene spiller også ind på forekomsten af råd.
- Første pluk har som regel bedre lagringsevne end de efterfølgende pluk. De første frugter som plukkes, har siddet i sol, mens frugt fra andet og specielt tredje pluk sidder mere gemt i træet.

Frugten fra de sidste pluk er mere moden og det kan regne mellem pluk, hvilket giver infektionsforhold for sygdomme.

- Infektioner under blomstringen (bægerråd) kan ikke påvirkes på nuværende tidspunkt - lagersprøjtningerne har ingen effekt. Sørg for ikke at få frugt med bægerråd med på lager.

Der går ofte råd i frugter med skader. Smitten gives videre via kontakt til nabofrugter. Fjern derfor skadet frugt.

Lagersprøjtning

Vejrudsigten melder om mere regn, og datoen betyder, at det nu er tid til at lægge strategi for svampesprøjtning:

- Signum: Der må maksimalt foretages 3 behandlinger med Signum, og der skal være mindst 10 dage mellem behandlingerne. Behandlingsfristen er 7 dage og der bør sigtes ind med en sidste sprøjtning ca. 7 dage før plukning. Udover vejret skal man altså tage udgangspunkt i, hvornår den sidste sprøjtning skal finde sted og så tælle baglæns. Signum skal bruges tidligere end Switch.
- Husk at der kan være behov for at behandle mellem plukningerne. Første pluk har som regel bedre lagringsevne end efterfølgende pluk. De første frugter som plukkes, har siddet i sol, mens frugt fra andet og specielt tredje pluk sidder mere gemt i træet. Frugten fra de sidste pluk er mere moden og det kan regne mellem pluk, hvilket giver infektionsforhold for sygdomme.
- Switch: Der må maksimalt foretages 2 behandlinger med Switch pr. år (også selvom doseringen reduceres!) og der er 3 dages behandlingsfrist. Til forskel fra Signum har Switch en delvis kurativ effekt mod *Gloeosporium*. Ved erfaring for meget *Gloeosporium* foretrækkes Switch.
- Hvor der er skurv, bør Signum eller Delan anvendes før regn. Delan WG har 21 dages behandlingsfrist. Delan Pro har 35 dages behandlingsfrist.
- Det er fristende at reducere på doseringerne frem mod høst. Hvordan effekten vil være af nedsatte doseringer vil blandt andet afhænge af smittetryk, vejret, lagringstid og sort. Doseringen af Switch kan reduceres til 0,5-0,6 kg/ha. Doseringen af Signum er 0,75 kg/ha.
- Behandling med SmartFresh vil have hæmmende effekt på udbrud af lagersygdomme.
- Lagersprøjtninger vil ikke have nogen effekt på bægerråd (infektion under blomstringen).

Pesticid-rester

- Mange af de sprøjtninger, som er udført i løbet af sommeren, vil kunne give rest-koncentration.
- Signum og Switch indeholder hver især to aktivstoffer.
- Når man lægger strategi for lagersprøjtningerne, er det derfor ikke kun de sidste behandlinger frem mod høst, man skal se på i forhold til rest-koncentrationer. Se på alle sommerens sprøjtninger, og vælg enten Signum eller Switch, som det sidste, hvis der er sprøjtet med meget forskelligt i løbet af sommeren.

Rustmider

- De enkelte rustmider er meget svære at opdage. Man skal vide, hvad man ser efter og der skal bruges lup med god forstørrelse.
- Hvis der er mange rustmider, bliver bagsiden af bladene brune. Hvis angrebet er moderat, bliver oversiden af bladene mat.
- Generelt er væksten nu afsluttet. Normalt vil Movento mod lus have sideeffekt på rustmiderne, men fordi væksten er ophørt, vil midlet ikke blive optaget/ikke have effekt.

Angreb af rustmider viser sig som brunfarvning af bladundersiden (blad til højre).

Angreb af rustmider i pærer.

Æblevikler

- I parceller, hvor der har været meget skade i år kan der behandles med Nemapom (nematoder) i september.
- Nematoderne opsøger aktivt larver, som de kan parasitere. Derved reduceres smittetrykket til næste sæson.
- Udover æblevikleren, er der sandsynligvis også effekt mod andre viklerlarver.

Bladgødning calcium

Calcium er aktuelt, når temperaturen falder og det er overskyet.

- Brug kun 5-6 kg/ha calciumklorid op til 22°C. Ved 22-27°C bruges max 3-4 kg/ha.
- I første omgang kan man nøjes med at behandle de sorter, hvor der er kortest tid til høst (Gråsten, Aroma). Afvent køligere/overskyet vejr eller gå ned på doseringen af calciumklorid i de sorter, som skal høstes sent.
- Følgende blanding giver både god tilførsel af calcium og tilfører også mikronæringsstoffer:
- Calciumklorid 3-6 kg/ha + Aminosol 0,5 l/ha + Mangan 500/Mantrac 0,25 l/ha + Zink 700/Zintrac 0,1 l/ha

Bladgødning fosfor og zink

- Fosfor og zink har betydning for farvedannelsen og kan tilføres som bladgødskning.
- Monokaliumfosfat (MKP) indeholder 23% fosfor og 29% kalium. Dosering: 4 kg/ha.
- Zink tilføres som 125 g/ha zinksulfat (23%) eller som 125 ml Lebosol-Zink (40%) eller Zintrac (40%).
- Blanding: MKP kan blandes med Urea, MAP, Zink, Mangan. Bland ikke MKP med Calcium.

Kvælstof og Kalium

- Hvis der ikke er tilført gødning siden foråret, hvis der er stor avl, eller hvis der er vandet meget uden gødning i vandet, kan der tilføres hurtigtvirkende kvælstof på jorden nu til opbygning af næste års blomsterknopper.
- Tilføres snarest før regn og senest inden udgangen af august.
- Giv 10-20 kg N/ha svarende til 75-130 kg/ha kalksalpeter. Størst mængde gives i Clara Frijs.
- Hvis både kvælstofniveauet og kaliumniveauet er lavt (ifølge jordanalyser/bladanalyser), kan tildelingen ske som 75-130 kg/ha kg/ha kalisalpeter. Kalisalpeter foretrækkes i parceller/sorter hvor frugten er lille og som først skal høstes om et stykke tid (f.eks. Elstar, Junami).

Nye sorter

De første æbler fra de nye sorter, som blev plantet i 2022, bærer nu frugt. Vi arrangerer en Åbent Hus dag i september, hvor sorterne kan ses.

Projektet er finansieret af "Produktionsafgiftsfonden for frugt og gartneriprodukter".

*Den tidligste sort Summercrisp
11. august 2023.*

Produktionsafgiftsfonden
for frugt og gartneriprodukter

Maya Bojesen
Tlf. 21 71 77 57
myb@hortiadvic.dk

Hanne Lindhard Pedersen
Tlf: 23 82 63 47
hlp@hortiadvic.dk

Rasmus Madsen
Tlf: 61 45 89 26
rama@hortiadvic.dk